

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvenredno... Za Ljubljano... Za tujce... Za gospode učitelje... Za oznanila...
Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.
[Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nemški izdajalci v Avstriji.

Dve važni novici nam te dni dohajati iz središča, nemškega Dunaja, ki obe glasno govoriti avstrijskemu domoljubu.

Nemški ustavoverni poslanec Schönerer je v avstrijskem parlamentu javno izpovedal in ponavljal to, kar misli on in z njim vred še mnogo Nemcev in nemšku tarjev mej nami, namreč, da če nekateri pri nas za nemštvo delajo, kuhajo prav za prav izdajstvo, delajo za prusijanstvo, mislijo na razpad naše države, želé zjedinjenja avstrijskih nemških (in celo čeških, ter slovenskih) dežel z Nemčijo. Schönerer je to v rajhsratu z vso nesramnostjo povedal, in sicer še dvakrat zaporedom.

Drug dogodek je temu podoben. Vlada je razpustila nemško akademsko bralno društvo na Dunaji, katero šteje več sto vseučiliščnikov, in katic sto profesorjev mej svojimi udi. Razpustila je vlada to gnezdo mlade nemške inteligencije in učenosti zaradi tega, ker so ljudje tukaj tirali nemško-prusko, proti avstrijsko politiko, torej imeli na zrušenje z Nemčijo, na razpad naše monarhije mereče namene.

Nas nič posebno ne iznenadja kaj takega slišati iz krogov nemške ustavoverne stranke. Nasi bralci vedo, da mi že leta in leta trdim to, kar je zdaj zopet dokazano. Saj se domišljamo, da je jeden vodjev ustavoverne stranke Kaiserfeld v graškem zboru žugal, da bodo avstrijski Nemci otresli „svinčene podplate“ avstrijstva od svojih nog in šli k materi zemlji; spominjamo se, da je drug vodja ustavoverstva Kuranda (uže poluolen) pisal 1849: najljubša misel je razpad Avstrije; mi se domislamo, kako je leta 1870 v dunajskem deželnem zboru govoril nemški ustavak Grantsch o magnetni gori v nemškem severu, ki vleče avstrijske Nemce na sebe; in vemo, da je drug nemšk guvernir izustil se, naj Avstrija, ki jo je Rudolf ustanovil, pod Rudolfom konec vzame, i. t. d. Na vse to se vredno veže, kar je Schönerer zdaj v rajhsratu povedal. Vse tako mislijo v senci še mnogi, ki nas z izdajniki in sovražniki države pitajo, ker se svojega jezika in roda držati hočemo, a se ne damo ponemčevati.

Tudi da je nemška mladina na nemških vseučiliščih s profesorji vred prusijansko-nemško-nacionalna in neavstrijska, smo uže večkrat naglašali. Saj je baš dunajsko akademsko bralno društvo pred dobrimi desetimi leti Slované, ki so tačas naglašali avstrijsko stališče, izmeje sebe ven vrglo s paragrafom, da „društvo ima nemšk značaj.“ Tačas se nihče nij zmenil za protest 800 slovenskih studentov, niti ne za njihove argumentacije, naj ima dunajsko vseučilišče avstrijsk značaj, temuč tadašnji minister Giskra je potrdil „nemšk značaj“. In tako se je za nemštvo delalo povsod, — zdaj se vidi sad.

Vredno je, da se take reči zapišejo in zapomnijo. Kajti bolj kakor vse drugo karakterizirajo one zlo delo, in veliko državno škodljivost nemškutarstva pri nas, in grdo farizejstvo onih, ki avstrijsko slovenščino preganjajo, pa nam povzod nemščino vsiljujejo. Zato pa pravimo, da je nemškutar vsak: ali hudodelec (če dela vedoma za Schönererjevo prusijanstvo in za to, da bi avstrijske Slované za nemški rajh prepariral), ali pa je

slaboumnež (če ne ve za kaj dela). Aut — aut.

Ruski jezik v slovanskih zemljah.

Pod tem naslovom prinaša zadnji ruski „Grazhdanin“ precej obširen članek, iz katerega podajemo sledeči odlomek:

„O razprostranjenosti ruskega jezika v Bolgariji se ne more dvomiti, v Ůrnejgori se bode ono zaradi popolnega materialnega razdejanja nekoliko zakasnelo, v Srbiji se pa uže uredničuje. A pravno veličje Rusije se ne priznava samo na južnem bregu Dunava, sredi narodnosti, s katerimi in za katere so se borili naši vojaki, ampak tudi proti severu znamenite reke, v slovanskih pokrajinah Avstrije. Uže prav s početka, ko so se ruski ljudje udeležili borbe za južne Slované, so naši avstrijski bratje na vsak način, javno in tajno, v kolikor jim je dovoljevalo njih položenje, izraževali svoje simpatije ruskemu narodu. Zdanji čas pa začenjajo dobivati te simpatije bolj reliefno obliko, in se posebno razodevajo v dostikrat izjavljenej želji, seznaniti se bliže z ruskim jezikom, in v obče z vso rusko omiko. Nam so kazali celó kópico pisem iz Slavonije in vojne granice, iz slovenske Ljubljane, v katerih se pokazuje na sočutno nastrojenje tamošnjih prebivalcev k Rusiji, ter se ponavljajo prošnje o pošiljanji ruskih knjig. Pri Čehih, ki so se vsakrat najbolj toplo zanimali za slovansko vzajemnost, je vprašanje ob izučeni postalo uže predmetom občnega pretresovanja.“

iz Sarajeva 6. decembra.

(Izvirni dopis „Slovenskemu Narodu“.)

Zadnjič sem vam popisaval, kakov je han. Denes vam povem, kake se „kuče“ srb-

Listek.

Narodni pregovori o Turkih, in kako so se začeli.

„To je Sarajevac, brije se bez sapuna.“

K premetenemu hrvatskemu brivcu je prišel Turek iz Bosne. Stopivši v brivnico po zdravi: „Pomoz bog, komšijo (sosed)!“ — „Bog u pomoć!“ odgovori brivec, kateri je ravno kristjanu lase strigel; — „hočeš li se dati obriti komšija?“ — „Ja bre!“ pravi na puhnjeno Turek. — „Sédi, precej to bode.“ In da bi gosta nekoliko zabaval, povpraša zviti brivec: „Iz katerega mesta si pa doma, komšijo?“ — „Iz Sarajeva,“ odgovori oholo Turek. — „O! kaj pa Sarajevci,“ — pravi brivec — „to so slavni junaci; kolikor jih brijem, nobeden se ne da namazati s sapunom (žajfo), le se suho britvijo se dajo briti.“ Turek molči in sede na stol pred brivca. „Ali smem tudi tebe po sarajevsko briti?“ — „Brij!“ odgovori odurno zopet Turek. Brivec

gre in poišče najbolj skrhano britev, kolikor jih je imel, in začne po Turkovej glavi strgati. (Turki si namreč brijejo celo glavo, puščajo si samo na temelju šopek las.) Brivec brije na vso moč, Turek stiska zobe, od bolečine mu pridejo solze v oči in mu udarjajo po lici. Prime brivca za roko in ga poprosi: „Veš kaj, komšija, namaži me malo z milom, jaz sem z najzadnjajšega predmestja Sarajeva, pri nas brivci uže sapun rabijo.“ Premeteni brivec se za njim s celega srca zasmije.

„Ne zna kadija, dok ne vidi u čitapu.“

(Sodnik ne vé, dokler ne najde v koranu.)

V Maglaju je živel sodnik, katerega je raja kakor tudi Turek sovražil zaradi njegove lakomnosti in podkupljivosti. Bil je to grabljiv Turek, kateri nij nikomur nič privoščil.

Necega dne sedi popoldne v svojem stanovanju, in kadí tabak iz dmke in srka kavo. V sosednjem krčmi so sedeli kmetski poddani in mej njimi zviti lisjak iz bližnje vasi. Razgovarjali so se o sodniku, kakšen oderuh je,

da se ga sami Turki sramujejo in ne drže z njim, tako, da mora celi dan sam sedeti v svojej sobi. Omenjeni lisjak, krščanski raja, vstane in pravi: „Moram ga obiskati in ga malo opehariti.“ — „Ako ga opehariš, junače, pa ti bomo dali za vino in „za oblico“ (jed), — pravijo sodrugi. Lisjak gre k sodniku, ter mu pokorno reče: „Čestiti sodnik! Imel sem zvestega psa, váruha pri svojih ovcah. Večkrat mi je paganskega volka spodil, da mi ne naredi škode. Ko mi je pred nekoliko leti volk zopet ovco zgrabil, sem mu dejal: „Gorov, ljubi pes, tvoje naj bode jagnje, ako ga dobiš iz volkovih krempljev!“ In Gorov ga je dobil. Iz jagnjeta postala je ovca in dvakrat na leto je imela mlade, in Gorov je imel uže 17 glav od nje. Te dni mi je pa Gorov poginil in jaz revež zdaj ne vem, čegave so po pravici zdaj one ovce. Pes nema nobenih naslednikov v svojem rodu, jaz si pa tuje stvari nečem prisvajati. Prišel sem tedaj k tebi slavni sodnik, s prošnjo, da razsodiš, čegave so po pravici zdaj one ovce?“ Lisjak je končal,

ske in kake turške. Če rečem „srbske“, moram, ljubi bratec, to tako razumeti, da v njih stanujejo Srbi le proti temu, da plačujejo agi ali begu stanovnino, kajti kuče so turške, kristijan nema posestva do zdaj. Torej srbska hiša je čisto jednaka hanu. Zdolaj je zidana s kamena in mesto apna z zemljo, ali je pa lesena, zgoraj pa je s plotom pletena in z ilovico ometana. Pol hiše je veža in kuhinja, to je, sredi veže ti gori ogenj, kjer se vse dela, druga polovica pa ima mali strop, tavanj, in pod tem stropom sta jedna ali dve majheni sobici. To je vse.

Turška hiša, kakoršno sem pri begih (po imenu znanih Brankovičih) v Vovanji videl, je lepša. Ima povsod strop, in uže v obćem „konaku“ je čedna, kako pa je v haremu, kjer so žene in otroci in večidel tudi gospodar, kadar nema gostov, tega vam povedati ne morem, ker tja sme le gospodar zaprtih lepotic (??).

Srbske žene hodijo proste, nosijo platnene široke hlače, čez nje dolgo srajco do pod kolena, pasico, modrčec in na glavi pisan robec.

Turške žene so čisto zašemljene. Če vidiš več njih po sokaku (ulici) iti, misli si boš, da gredo v maškare. Črez obraz preko nosa do oči ima ti privezan bel robec, na glavi ima belo pečo do nosa, tako da ostane mej obema špranja, da baba gleda skoz njo. Občena je v dolgo, večidel zeleno suknjo z rokavi, tako, da se ne spozna, kake rasti da je, na nogah nosi kake pošvedrane črevlje, večidel rumene. Spodaj se ve da je dostikrat vsa v svili, a se to izpod suknje ne vidi. Sploh pa niso turške žene tako lepe, kakor se vpije. Blede so vse in zanikerne. Akoravno dosti umazane, so mi še le krepke Srbkinje ljubše.

Namenil sem vam tudi popisati sodnjo obravnavo, katero sem videl v Rogatici. Bil sem namreč na stanovanju prav v sodnej dvorani! Dvorana je navadna soba z divanom okolo in okolo. Nekega dne malo popoldne utrujen zadremeljem. Kar me mrmranje zbudi. Ko se ogledam, vidim v kotu ne daleč od mene lepega Turčina v plavem kaftanu in zelenim turbanom s prekrižanima nogama sedeti, poleg njega ležala je skrinja, pisalni pult, onkraj skrinjice sedel je drug turčin po turški, in je s trstom pisal; (Tu pišejo vse s

trstom) Prvi turčin bil je efendi kadija (sudac). Drugi, ki je na kolenih pisal, bil je pisar, pri vratih stala sta dva turško oblečena, se ve Srba. Jaz začudeno gledam, nijsem vedel kaj to pomeni, kadija se smeje, puši tiho čibuk in me gleda po strani. Obravnavala se je neka tatvina. Srb je družega Srba obdolžil da mu je vola ukradel, priče so bile tudi pri vratih.

„Gjorgje!“ vpraša prijazno kadija obdolženega, „jeli si ti za istinu ukrado, kao što tuži Jovo, vola“. — Kako mi boga, efendiju, nijesam. Kupio sam ga od njega i poštene pare mu zanj platio. — „Jovo, jeli si ču, što zbori Gjorgje? — Jesam efendiju, istina da je od mene Gjorgio jednog vola i kupio, a drugog mi je ukrado,“ „Kakov je bio ukradeni vol?“ Jovo popiše vola. „Gjorge je li si ti ovo ga vola ukrado?“ Valaj, dragi efendiju, baš ovoga sam kupio, evo ti svjedoka, Risto, tamo on ti će kazati, da je vidio, da sam ga platio.“ — „Risto! jesi ti vidio, da je Gjorge vola platio?“ — „Jesam, efendiju!“ — „Jovo, kako možeš ti tužiti, da ti je Gjorgje vola ukrado. valja da se i ti sam varaš.“ — „Hoćeš li Gjorgje se zakleti, da si baš omenjenoga vola kupio in naplatio?“ — Hočem! „Jovo, dozvoljuješ li ti, da se zakune Gjorgje. ili može biti imadeš svjedoke, da je on ukrado vola?“ „Sada nemam svjedoka, ali dovesti ti jih hoću. Dozvoljujem ipak, da se Gjorgje zakune.“ — „Gjorgje položi ruku na koran“. Gjorgje položi roko na staro knjigo in priseže s zaključkom: „Tako mi bog i alah pomoz!“ Eto ti Jovo, Gjorgje se je zakleo, da ti nij ukrado vola. Dalje nema istrage. Valja da ga u istini nije ukrado. Ti imadeš njemu naplatiti putne i sudne troškove. Ajde sada Jovo priredi novca, a ti Gjorgje idi z bogom. Gjorgje položi roko na prsi in na čelo, se pokloni in gre, Jovo plaća ter se isto tako pokloni in gre. To ti je bila, dragi bratec, turška razsodba! —

Kako si spavao gospodine! me vpraša smehljaje se potem efendi kadija? „Dobro, gospodine, ali čini mi se, da jesam v sudnoj kući, kako to?“ To, dragi gospodine, dade vojno vreme, nemoj se zato zbantovati. — Zaptijah (brič) donesi kave!“ Zaptija prinese kave, jaz kadiju dam viržinko, on meni čibuk pak eto ti najinega prijateljstva.

Na Semeč-planini vjela me je huda uima.

kadija se zamisli in črez nekaj časa pravi: „Ne vem, dokler ne najdem v koranu.“ Vzame knjigo v roke, išče, bere in potem odgovori: „Ker tvoj pes Gorov nema nobenega iz svojega rodu, spadajo po zakonu one ovce meni; glej, da mi hitro onih 17 kosov sem pripelješ!“ — „Slavni kadija,“ pravi hudomušni raja, „ako mi dokažeš, da izhajaš iz rodu mojega psa Gorova, pripeljem ti precej ovce.“ Izgovorivši to, je bil uže tudi iz sobe. Turek jezen poskoči, razsaja in leti za rajo; ker ga je pa bilo sram, da bi tega Turki ne izvedeli in se mu še smijali — se ves jezen vrne domov in — molči. V sosednej krčmi pa so gostili raje svojega zvitega sosedu.

3. „Bolje molimo Boga, neka nam živi sadašnjoga pašu.“

Tako je pravila bosenska starka, in po navljala je to vsacemu, dokler je to tudi paša zvedel. Dobro je vedel, kako se raji godi, kako ga preklinja in smrti vošči, in zato se je čudil starkinim besedam in jo poklical k sebi. „Stara, po resnici mi povej, za kar te

bom vprašal,“ nagovori jo. „Kakor čujem, me raja preklinja, smrti mi vošči, ti pa, kakor mi pravijo, moliš, da bi me Bog obvaroval; zakaj mi pa ti to želiš?“ „Slavni paša! Da ti resnico povem, čuj: Poznala sem tvojega dedka; to je bil človek strašan, grozoviten, in zatiral je rajo, kolikor je mogel; raja je klela, jokala: O, ko bi ga ne bilo! — Dedek ti je umrl, in tvoj oče je bil gospodar. Oh! ljubi moj Bog! raja si je mogla oči izokati, glavo si razbiti! Še slabše se nam je godilo. Vsi so prosili: Da bi ga Bog ubil. Njegove smrti smo komaj pričakovali. In prišel je tudi njegov čas, umrl je. In postal si ti gospodar. Še slabše, mnogo slabše godi se raji. Ali ko bode tvoj sin za gospodarja — tu pa raja uže ne bode mogla živeti — in zato prosim Boga, da bi te ohranil, da nam še strašnejša doba ne pride.“ — Starka je obmolčala, paša nij nič odgovoril; ne vé se ali se je poboljšal ali ne.

Podobnih pregovorov in pričanj je vse polno v jugoslovanskem narodu.

z nekega hanš, ki je bil na uže dodelanej strani, vzdignila je celo streho, pa mi jo na linijo vrgla, trebalo je delavce drugi dan nazaj poslati, da zopet škodo popravijo. Pred mano pa je vihar podrli dva do pet črevljev debelih borovcev na linijo. Dva dni smo delali, predno je bilo spet vse v redu, to je bilo 24. novembra. Tedaj je po celem Bosni strašni vihar razgrajal, in vse linije do Sarajeva potrgal. V Višegradu je podrli vojaško barako, ostalo je 5 vojakov mrtvih in 18 ranjenih, v Sarajevu pa je podrli han, v katerem so ležali vojaški tovarniki s konji. 23 konj je poginilo. Pravil sem vam uže menda, da se v Bosni ves promet vrši s tovari. Vozovi se vidijo le vojaški, in ti po teh cestah pogube mnogo konj, ki jim oslabe in poginejo. Ceste so bile nekelej s tlakom narejene. Pa turška nemarnost jih je pustila propasti, zdaj le še tovor po njih hoditi mora, vozna kolesa so v pol dne vsa razdrobljena.

Blizu Višegrada govoril sem v hanu s stotridesetletnim Srbom. Krepak je bil še in spominjal se je celega svojega življenja. Od denašnjega novega reda pa nij hotel nič vedeti. Rekel mi je: Pustite me pri miru, saj smo tudi do sedaj živeli, večidel pride za slabim še slabše! Mož je imel menda prav!

Tudi sem govoril z bivšim hajdukom. Bil je 15 let v Vidinu zaprt, nosil je 50 funtov železa, jedel je vsak dan le kruh, pil le vodo, družega nij dobil. Pravil mi je, kako so v Vidinu zadnji čas Turki Srbe in Bolgare obešali. Videl je pri oknu, da niso prizanesli sivemu popu, pa tudi ne 12 letnemu dečku, vse kar so dobili, deli so „na konopač“ (štrik). Tudi nekega bolgarskega škofa videl je obešati. Kaznovan je bil, ker je svojega bega pretepel, ki mu je hotel sestro po sili oskruniti, pobegnil je v hajduke, ujeli so ga in vesel je bil, da ga niso umorili!

V Romanji planini sem nekaj Kranjcev dobil pri pionirih. Ti pionirji so zdaj v hanu pod Romanjo planino. Obljubil sem jim, da njih imena „Slovenskemu Narodu“ izročim, da sorodniki in znanci zvedo, kje da so, in kako da jim gre. Zdravi in veseli so vsi, cesto popravljajo in vesele se, da bodo kmalu domov šli. Ti-le so: Štefan Gregorič iz Loškega potoka, Karl Mikulič s Hriba, Kremžar z Viča, Kliš iz Ljubliane, Poženel, Smerkol s Trboi, Jamnik s Trate, Dobravec iz Krškega, Kavčič iz Loke, Jaklič iz Medvod, Brezar iz Št. Jurja, Janez Jereb iz Kamnika, Tomaž Burger iz Vodice, Anton Štukel iz Št. Vida, Dreven iz Logatca, France Zorec iz Rake, Janez Pogačar iz Všenične police, Martin Osterman iz Luže pri Št. Jurji, Kozme in Luznik iz Pliberka, Gregor Krušnik iz Kamnika. Zadnji je bil kuhar, in je prav dobro menažo kuhal, zato so ga tudi vsi drugi grozno spoštovali.

Prišedši v Sarajevo nazaj, našel sem tu pri tovornej eskadroni še Šuštarjevega iz Fužin poljske fare pri Ljubljani in pa Kontnovega iz Slap iste fare, oba zdrava, prvi je pri črevljarijih, drugi pri kovačih.

V Višegradu ostal sem le pol dne, mestece je malo, pa ima vsega zadosti, ker se mnogo dovažja iz Srbije. Drina šumi ob mestecu. Velik, lepo zidan kamenit most pelje črez Drino v mesto. Pri Vlasenici v Kraljevoj planini in Kraljevem polji stoji šest starih razvalin nekdanjih gradov. Nijsem od njih nič izvedeti mogel, poprosil sem tamošnjega popa, naj poizve, kaj se o njih govori in naj mi

piše. Ravno tako nijsem mogel izvedeti, ali so grobi, na katerih leže do 2 metra dolge in poldrugi meter široke obdelane plošče, srbski ali turški ali starorimski. Če mi bo o tem kaj pisal, kakor je obljubil, naznanim vam. Pop ne zna pisati drugega nego le cirilico.

Turki imajo denes uže drugi dan „Kur-ban bayram“. Vlada turškemu bogu s topovi vsak dan trikrat strelja, kar Turke zelo veseli, Srbe pa močno jezi.

Valjal sem se 36 dnij po cesti, in to je dosti, da bi človek, ki tega nij vaju, zblaznel.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. decembra.

Državni zbor bode menda denes sprejel podaljšanje vojne postave, potem se bode pa odločil do 10. januarja. Najbolje bi storil, da se tak ne snide več.

Prihod grofa **Potočkega** na Dunaj in v pešto k cesarju je provzročil mnogo uganj. Eni mislijo, da je prišel za to, da prevzame cislejtansko ministerstvo (in to bi bilo dobro), drugi trdijo, da ima Andrassyja nadomestiti (kar bi tudi želeti bilo), tretji pa trdijo, da ga misli cesar le kot gališkega namestnika o tamošnjih zadevah vprašati, ali sicer posvetovati se z njim.

Vnanje države.

Iz **Peterburga** se 18. t. m. poroča, da so študentje carske medicinske fakulteti jako razburjeni bili početkom tega meseca ker so čuli, da se je vseučilišče v Harkovu začelo zaprlo. Dne 12. t. m. poslali so dijači jednega izmed sebe k vodji akademije v Peterburgu, ki bi mu imel povedati, da je vzrok tej razburjenosti negotovost, kaj da se je naredilo s prošnjo, katero so poslali carjeviču nasledniku. Navzočni mestni glavar Surov zahteval je zdaj od vseučilišnikov, da naj se razidejo. Ker pa niso tega storili, poklicalo se je pol eskadrona žandarjev, in dejalo se je 142 študentov v zapor v vojašnico moskovskega polka carske garde.

Iz **Carigrada** dohajajoče novosti zaznamljajo novega vezirja Chareddina kot zagrozenega sovražnika Avstrije. Zato baje brez pritiska Evrope nij misliti, da bi se zaradi Novega pazara kaka mirna pogodba naredila. Če Chaireddin ne odstopi. — Sicer so pa stvari v Carigradu nejasne. Ne vé se, ali je res bilo zadnji čas kaj zarote zoper sultana, ali so vse vkup le intrige, s katerimi skušajo dvorjanje turški drug drugega izpodrinuti.

Italijanski listi z novim ministerstvom nijso nič zadovoljni, znamenje, da ne bode dolgo živel.

Italijanski kralj baje namerava onega Passananteja, ki ga je z nožem v roci napadel, pomilostiti, kadar bode obsojen, ker meni, da je le zapeljaneč.

Domače stvari.

— (Vreme v Ljubljani) imamo zadnje dneve grozno. Prej je bil padel pri 9 ali 10 gradih mraza debel sneg; v petek smo pa dobili hiter jug, dež je šel cel dan in celo noč, ter naredil silne luže in mlake, s snežno žlojdro namešane, po ulicah, tako, da je bila hoja po mestu silno težavna in nevarna. Ne pozná se čisto nič, zlasti v predmestjih ne, da mestna kasa plačuje polpet tisoč goldinarjev za čiščenje mesta. — Zdaj, ko uredovanje lista končujemo (soboto popoldne) zopet prav na debelo in veselo sneg pada vrhu vse žlojdre.

— (Domačih rezervistov) od 7. in 19. lovskega bataljona je zopet 20. t. m. prišlo nekoliko iz Hercegovine v Ljubljano. Ker so nenadejano hitro prišli in se tudi precej razorožé ter domov razpošljejo, nij bilo mogoče županu in dotičnemu meščanskemu

odboru tudi teh domačih vojakov tako slovesno sprejeti in pogostiti, kakor prejšnje jednake transporte. Zatorej je magistrat dal 419 gold., da se je vsacemu vojaku izročil po jeden goldinar srebra, in sicer 228 lovcom 7. bataljona in 191 lovcom 19. bataljona za pozdravilni dar z zagotovitvijo toplih simpatij ljubljanskega meščanstva do vrnitviš se dragih rojakov.

— (Občni zbor narodne čitalnice) bode na sv. Štefana dan 26. t. m. dopoldne ob 11. uri v čitalnični dvorani.

— (Na božični večer) v Trstu ne bode polnočne maše, ker se boje, da bi Lahoni kaj ne rogovillili, in pa menda še bolj zavoljo tega ne, ker se po noči velike nepravnosti gode. Škof je ukazal, da naj se slovesne molitve odpojo v vtorek ob 4. uri popoldne.

— (Nova čitalnica.) V Čepovanu na Goriškem se je osnovala „katoliško politiska slovenska čitalnica“.

— (Iz Mostarske okolice) v Hercegovini se piše v „Sočo“ 4. dec.: Vozniki, ki so večidel iz Kranjskega in nemških dežel, menj pa iz Laškega, dohajajo 3krat v tednu iz Mostara v Metkovič, ter dovažajo v Mostar navadno živež za vojnike. Omeniti moram, da se od tod v Sarajevo živež pošilja, ker je pot držača iz Bosne na Hrvatsko večinoma v najrevnejšem stanju tako, da je nemogoče iz Hrvatskega živež v Bosno donášati.

Razne vesti.

*(Grof Andrassy na smrt obsojen.) Dunajska „N. Fr. Pr.“ piše: V uradni „Pester Zeitung“ 23. sept. 1851. leta natisnena je razsodba, vsled katere je bil tačas po vojne sodnji naš zdanji minister grof Julius Andrassy na smrt obsojen. Ta razsodba glasi se tako-le: Julius grof Andrassy, rojen na Dunaji, okolo 26 let star, katoliške vere, neoženjen, bivši veliki župan Zemlinskega komitata in ud gospodske zbornice je bil 1. jan. 1850. obdolžen veleizdaje, sodnijsko pozvan, a se nij oglasil, je po sodnijske preiskavi po pravnih pričah se mu dokazalo, da je kljubu najvišjega manifesta od 3. okt. 1848 se kot major narodne garde Zemlinskega komitata udeležil boja pri Švehatu 30. okt. 1848., da je službo velikega župana omenjenega komitata opravljal revolucijo narno do konca meseca marca 1849; nadalje da je prevzel od revolucijo narne vlade poslanstvo kot agent v Carigradu, da je tja potoval o meseca junija skušal pregovoriti vlado srbske knezevine, da bi se ta sovražno kazala Avstriji, in da bi začasno Srbe in generala Knianina domov prizvala. Da bi se pa ta načrt za podiarmljenje Srbov in Hrvatov gotovo izvršil, staval je revolucionarneji vladi najsmelejše iz zvine predloge, v Carigradu pa do zadušenja upora vse poskusil, da bi ga otomanska porta oficijalno poznala, in da bi nje vladne organe prisilil k sovražnemu delovanju zoper Avstrijo, skušal je, če ne drugače, pa s tem doseči, da so sebe kompromitirali, v kar je najgrša sredstva revolucionarneji vladi predlagal. Ker se je obtožencu vsako posamno dejanje pravno dokazalo, a kljubu obroka, ki je minol z 31. marcem p. l. se nij oglasil, zato je vojno sodišče jednoglasno ga krivega izpoznalo zločinstva veleizdaje, ter je obsojen, razen da izgubi celo svoje premoženje za poravnane škoda, kakor ukazuje 5. vojni artikel proklamacije od 1. julija 1849, na smrt na vešalih, in tedaj se mora njegovo ime pribiti na vešala. To razsodbo je c. kr. 3. armadno poveljništvo potrdilo, denes naznanilo in izvršilo.

*(Umrl) je te dni 68 let star jeden najznamenitjših nemških pisateljev novejšee dobe Karl Gutzkow, kakor uže ime kaže, slovenske korenine človek. Nemci so mu bili vse njegovo življenje jako nevaležni, tako da se je hotel l. 1866 usmrtiti. Umrl nij naravne

smrti, temuž zadušil se je. Zvečer nij luči ugasnil predno je zaspal, vnela se je zofa, in dim ga je zadušil.

Bergerjeve pastile od smole so isto tako skušeno, kakor priljubljeno in jako ceno zdravilo in sredstvo zoper hripavost, kašelj, zasliženje, katar v dušniku, v glotki (kehlkopf), in v obče zoper katar v vseh organih za sopenje, zato morale bi biti pri vsakem gospodinjstvu. — Dnevni stroški zdravljenja 5 do 10 kr. Cena jedne puške od kositar z navodim, kako se rabi, 50 kr. — Glavna zaloga v Ljubljani pri g. J. Svobodu, lekarnarju. (383—3)

Dunajska borza 21. decembra.

(Virno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	61	gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62	„	65	„
Zlata renta . . .	73	„	60	„
1860 drž. posojilo . . .	113	„	50	„
Akcijske narodne banke . . .	785	„	—	„
Kreditne akcije . . .	2'8	„	50	„
London . . .	117	„	—	„
Napol . . .	9	„	35	„
C. kr. cekini . . .	5	„	60	„
Srebro . . .	100	„	05	„
Državne marke . . .	57	„	80	„

Štev. 7233.

(428—1)

Razpis

službe inženirskega asistenta.

Pri stavbenem uradu kranjskega deželnega odbora se vzame na pogodbo proti polletni odnovedbi v začasno službo z letno plačo 1000 gold. inženirski asistent za stavbeno-tehnična opravila.

Prošnjiki za to službo imajo dokazati, da so teoretično izučeni v cestnih, vodnih in visokih stavbah, in da so praktično izkušeni vsaj v visokih stavbah (na izurjenost v risanju stavbenih in legonjskih črtežev se bode posebno gledalo); dokazati imajo tudi svojo starost, narodnost, in katerih jezikov so zmožni, in svojo dozdanijsko službo in opravilo (dokazi praktične izkušnosti v cestnih in vodnih stavbah bili bi posebno veljavno priporočilo).

S dotičnimi snižali in dokazili obložene prošnje naj se izročé

v 4 tednih po tretjem razglasu tega razpisa v „Laibacher Zeitung“

deželnemu odboru kranjskemu.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1878.

Za božič in novo leto

najprimernejše darilo otrokom je „Vrtec“, časopis s podobami za slovensko mladino.

Trdo vezani „Vrtci“ od poprejšnjih let se dobivajo po naslednji ceni: (409—5)

„Vrtec“ od 1874. leta za 1 gld.	80	kr.
„Vrtec“ „ 1875. „ „ 2 „	—	„
„Vrtec“ „ 1876. „ „ 2 „	—	„
„Vrtec“ „ 1877. „ „ 2 „	20	„
„Vrtec“ „ 1878. „ „ 2 „	60	„

S prvim januarjem stopi „Vrtec“ v deveto leto svojega obstanka, in stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Naročila naj se pošiljajo po poštah nakaznicah na „Vrtevo“ uredništvo v Lingarjevih ulicah štev. 1, v Ljubljani (Laibach).

Za božič

priporoča (404—11)

Rudolf Kirbisch,

konditor na kongresnem trgu v Ljubljani, svojo veliko zalogo bonbona, bonbonier, najfinjših sladčic, krhljaka (Kletzenbrod), mandolatov, sadja v lepih koških, in sto drugih stvari.

Vanjska naročila se točno izvršujó.

Za božične praznike

priporoča udano podpisani svojo

sladčarnico (konditorijo),

v Ljubljani, na Prešimovem trgu,

čestitemu p. n. občinstvu; na prodaj so tu vse reči za božično drevo, potvice, kolači, krhljaki, pinfa, Malaga, kakor tudi vse drugo, kar spada v njegovo področje. Izvanjska naročila se izvršujó točno.

Z vsem spoštovanjem

(426)

Edvard Winter.

Razpis

vincarske službe na Slapu.

Na deželnej vinogradnej in sadjarskejšoli na Slapu pri Vipavi je za oddati služba vincarja z letno plačo 300 gld., z brezplačnim stanovanjem, in z obestransko odpovedjo na pol leta.

Vincar ima po navodu učiteljev učencem delo kazati, ter jih v praktičnih poskusnjah napeljevati. Razen zmožnosti slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi je za to službo treba dokazati dovršeno ljudsko šolo, in praktično skušenost v vinogradnji in sadjereji.

Prošnjiki naj v svojih lastnoročno pisanih prošnjah povedo svojo starost z dostavkom, ali so oženjeni, in koliko družine imajo, ter naj s potrebnimi spričali obložene prošnje pošljejo

do 15. januarija 1879. leta

deželnemu odboru kranjskemu.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1878.

Karel S. Till

trgovalstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštin za merjence (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—127)

Naznanilo.

Udano podpisani naznanja s tem svojim čestitim p. n. naročnikom, da pripadajo prodajalnici v židovskih ulicah in na Prešernovem trgu skupaj, in sicer z imenom firme:

J. Kapsch,

ter priporoča še za bodoče svojo

zalogo zlata, srebra in biserov.

Spoštovano

J. Kapsch v Ljubljani.

(427—1)

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedi, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišle velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majheno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsakem izdelku označena, samo za povrnitev stroškov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo sledeče

zastonj.

6 kom. britanija-srebrnih žlic za jedi, 6 kom. baš takovih žlic za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gld. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe gld. 1.95

6 " britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilic, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gld. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe " 3.25

1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gld. 3, zdaj " .95

1 " juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, prej gld. 4, zdaj " 1.25

Poleg tega elegantni svečniki, par po gld. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelice po kr. 50, 75, 80, gld. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gld. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; sladkorne klešče po kr. 35, 40, 80, gld. 1; sladkorne pušice po gld. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sipnice po kr. 25, 40, 75, 90, gld. 1.—; skenice za kis in olje po gld. 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; pušice za surovo maslo po kr. 75, 95, gld. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ter še mnogobrojni izdelki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlic za jedi, 6 komadov baš takovih žlic za kavo, vkupe 24 komadov, ki so prej stali gld. 15, stane zdaj vseh 24 komadov le gld. 4.60.

Te stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra, ter se

garantira za 15 let, da ostane njih barva vedno bela. (342—10)

Naj se tedaj vsakdo z naročili pohiti, ker se bode radi take cene kmalu vse kupilo. Naslov in jedini kraj, kjer se more vse to naročiti v c. kr. avstro-ogerskih deželah je:

Glavna zaloga izdelkov od britanija-srebra
Blau & Kann, Wien, I., Elisabethstrasse 6.

O božiču pride na svetlo knjiga:

„Dr. Bleiweisova svečanost“,

slavljena dne 18. in 19. novembra 1878 v Ljubljani;

opisal po svojih stenografskih bilježkah

Anton Bezenšek.

Razen točnega opisa svečanosti današa knjiga vse važne govore in zdravice od besede do besede v slovenskem, hrvatskem, češkem in bolgarskem jeziku, vse telegrame in pisma itd., pa tudi prav lepo in verno sliko dr. Bleiweisovo, ter njegov životopis (opisal prof. dr. Celestin).

Zavolj svoje elegantnosti je ta knjiga prav primerna za božična in novoletna darila. A sploh kot lep spominek naše velike narodne svečanosti ne bi smela manjkati nobenemu izobraženemu Slovencu!

Cena s poštnino 60 novč. — Naročuje se najprikladneje s pošto nakaznico pri

(422—2)

uredništvu „Jugoslav. Stenografa“ v Zagrebu.

Dobivala se bo knjiga i pri večjih knjižarjih po 70 novč.

Tujci.

20. decembra:

Pri Slonu: Pihler iz Zagreba. — Augmeier iz Grada. — Goldstein iz Dunaja. — Nussdorfer iz Ljubljane. — Herz iz Prage. — Bohinec iz Kranja. — Schranz iz Beljaka.

Pri Maliču: Biach iz Dunaja. — Kanscheg iz Grada. — Geiringer, Stein iz Dunaja. — Faber iz Kočevja. — Suhay iz Pulja.

Darila za božič

kupijo naj se ceno in praktično pri (408—5)

M. Neumann-u,

v Ljubljani, slonove ulice št. 11.

Za gospode:

Spalne suknje . . . po 9, 10, 12 do 18 gld.
Zimske suknje . . . „ 16, 22, 25 „ 40 „
Lovske suknje . . . „ 7, 8, 10 „ 15 „
Hlače in životnik . . . „ 9, 10, 12 „ 16 „

Za gospé:

Moderni paletot . . . po 10, 14, 18 do 30 gld.
Obleka od klobučine . . . „ 8, 9, 10 „ 15 „

Za otroke

od 2 do 8 let starosti:

Obleka iz klobučine . . . po 3, 4, 5 do 8 gld.
Obleka iz suknja . . . „ 5, 6, 8 „ 12 „
Lovska suknja . . . „ 4, 5, 6 „ 7 „
Menčikov . . . „ 9, 12, 16 „ 22 „

Tudi vnanja naročila se promptno izvršujó, in nepri-
lična obleka se bode po praznikih rado z drugo zamenila.

Bergerjevo medicinično milo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se na Avstro-Ogerskem, Francoskem, Nemškem, Holandskem, v Švici in na Rumunskem itd. uže 10 let s sijajnim uspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

kakor zoper vsako nečistost na polti,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, tolstni tok, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rudeč nos, ozebljino, potenje nog, in zoper vse zunanje otročje bolezni na glavi. Vrh tega se še vsakemu priporoča kot polt čistilo sredstvo za umivanje.

Cena jednega kosa z navodom kako se rabi 35 kr.

Bergerjevo milo iz smole ima 40% koncent. smole iz lesa, je skrbno narejena ter se stvarno od vsega drugzega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje.

Da se prekanjenju izogne,

zahteva naj se v lekarnah

določno

Bergerjevo milo

iz smole,

ter naj se pazi na zeleni

zavitek in tukaj pona-

tisneno varstveno

marko.

Jedini zastopnik za domače in tuje dežele:

lekarnar **G. Hell v Opavu.**

Glavna zaloga za Ljubljano v lekarnah J. Swoboda in G. Piccoli; potem v lekarnah v Idriji, Novemestu, Radovljici in Kameniku. (317—5)